

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés belvben, vidéken:
1 hóra 2:50 K 1 hóra 2:50 K
1 évre 30 K 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-ter 1. Telefon 208.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Felelet egy anyának.

Asszonyom! Aggódo sorai-
lelek. Nemcsak azért,
mert közlebbi címét nem tu-
dom, hanem azért is, mert fe-
leletem nemcsak egy anyá-
nak szól.

Arra kér hozzám intézett le-
velemben, hogy tanítványaimnak
a mozgó színházba való járást
bízam meg. Mert, ezzel okolja
meg figyelmeztetését, „a mai
előadások többet rontanak a
gyerekeknek, mint kellene”.
Felhozza még a szorgalmi
idő megőrzését, a járvá-
nyos betegségeket is. Aggó-
dik az ifjú generáció, bizo-
nyára kis-családjára gondolva,
testi lelki épiségeért. Feltűn az
epidemiától a testet és a lelket
is. Csodálatos anyai ősz-
kora orvoslást keres mind-
kettőre. Segítségét kér a gyen-
ge anyáknak, kik „míg férjük
a hártéren küzd, nem tudnak
lelki energiát kifejtetni a nagy
kamatás korban levő fiúkkal
szemben.”

Asszonyom! mindkét ke-
remmel, a magyar anyákat
tisztelő, a magyar ifjakat szerető
minden feleletével vi-
szel a segítségét ehhez a ne-
vezetelen munkához.
Sőt, már a múlt esztendőben
megtettem azt, amit tölem le-
velemben kér. A „mozgó szin-
ház” nyújtotta az előnyöket és
hátrányokat tanulmány-tár-
gyává téve, az iskolások se-
gítségével, valamennyi iskola-
igazgatójával egyetértésben ab-
bani állapotunk meg, hogy az
ifjúságot a „mozgó színházak
hatásától, az ifjúsági elő-
adások kivételével tiltjuk. Ezt
a tiltalmat intéztünk ifjúság-
unk a múlt évben is, meg az
éhen is igen komoly figyel-
meztetéssel kihirdtettem. Még
ennek is tovább mentem. Tudva
azt, hogy ez olyan tilalom
melynek megtartását a tanári
testület maga nem tudja el-
látogatni, az intézet törvényei-
nek felolvasásakor a szülőket
kértem fel, ők is hivatalosak
volnak a felolvasásra, hogy le-
gyenek az iskolának segítse-
gére. Ezt azért tettem, mert
tudom, hisz naponkint tapaszt-

talom, hogy az erkölcsi neve-
lésnek az életben oly akadá-
lyai vannak, melyet az iskola
egyedül elhárítani képtelen. Az
iskola minden törekvése, min-
den kísérlete, minden erőlkö-
dése kárba vész, ha a család
nem támogatja. A nap leg-
nagyobb részét a tanuló a
családi körben és az utcán
tölti. Itt a családnak kellene
átvenni a felügyeletet az iskolától.
A szeretet gyengédsé-
gével, a szülői tekintély su-
lyával, az állandó érintkezés
közvettségével és szüntel-
tettségével kellene az ifjut
iskolai kötelességére figyel-
meztetni. Ha az élet háros
befolyásai ellen csak az iskola
emeli fel tiltó szavát, az édes-
kevé. Ha a szülői ház és az
iskola nincsenek harmóniában,
ha a tanító szavának az élet-
ben, legalább a családi élet-
ben, nincs visszhangja, akkor
az iskolai nevelő munkája isra
borsó. Szóval nagyon nehéz
nevelni, példával könnyebb.

Nem kétem, Asszonyom,
hogy a család és iskola harmo-
niájában fontosnak tartja. Adóf is
meg vagyok győződve, hogy
fiának lelkébe anyai szeretete-
nek meleg szavával az iskolai
törvények tisztelétét is igye-
kezett beleszippantani. Gyer-
mekért aggódo anya szívét azt
is megérezte, hogy a mozgó
színház egyik legjobb oktató,
de feleletlen nevelő, hogy az
ott szerzett ismereteket nem
mindig lehet a gyermeki lé-
lek kívánatos gazdagodásának
nevezni, hogy a mozi nyuj-
totta szórakozást igen sokszor
a gyermeki lélek értékének
depressziójával kell megfizetni.
Csak azt nem tudta, hogy ez-
zel a veszedelemmel szemben
az iskola már felemelte tilta-
kozó szavát. Most már ezt is
tudja. De ezzel ez a nehéz
kérdés még mindig nincsen
megoldva. Most már azonban
nyomon vagyunk. Mindakét-
ten a család és iskola harmó-
niájában látjuk a gyógyító
szert.

A baj csak az, hogy én itt

az irodámban elmélkedem erről
a fontos kérdésről. On pedig,
Asszonyom, a város másik ol-
dalon kesereg serdülő fiának
mozi szenvedélyén. Közele-
dünk egymáshoz. Ha tudnám
a címét én már felkerestem
volna. Így arra kell kérnem,
hogy íradjon el hozzám. Ne
a konferencia előtt, hanem mi-
nél előbb. Ne arra, kérjen,
hogy egy pár jó szót szóljak
a tanár uraknál fia előmene-
tele érdekében, hanem azzal
kezdje, hogy baj, nagy baj
van „kamazsodó” fiával.

Meglátta, Jó Asszonyom,
az nem is lesz olyan nagy baj,
ha mi erről a bajról őszintén
beszélgetünk. Ne féljen. Ön-
nek nem is kell sokat beszél-
nie. Csak az én kérdéseimre
kell őszintén megjelenni. Hogy
zavarba ne jöjjön előre meg-
írom, hogy mi mindent kér-
dezek én. Elkérdezem hogy
mit csinál otthon a fia? Hogy
terdeire ülteti-e néha néha az
édes anyja, bele néz-e a sze-
mébe a lelkébe? Ismeri-e vá-
gyait, kedvenc foglalkozását,
barátait? Tudja-e mit olvas,
mivel szórakozik? Mikor fek-
szik le, mikor kel fel? Őszin-
ten, megédesmes-e, szorgalmi-
munkát tartogat-e, képes-
sége? Ha ezen kérdésekre
őszintén megjellem, akkor én
megismerem fiának lelkületét
és a milieut, melyben e lélek
felkúszik. Ha a diagnózis nem
lesz kedvező, ne féljen Asszo-
nyom, ezért a fiu nem kap
szabályszerűt, akkor a fiut
magamhoz hívatom és lelkem
egész melegével lágyítom meg
a szívet, csekély tudásom min-
den erejével világosítom meg
elméjét, a férfi ideáljának elő-
rajzolásával indítom meg aká-
ratát, hogy jó, szorgalmas, en-
gedelmes, erkölcsös fia legyen
a háborn ezer gondjával küz-
ködő édes anyjának. Fia meg
fogja igérni és meg is akarja
tartani. Ha nem tudja meg-
tartani, akkor a kurát újra
kezdjük, mindaddig míg meg
nem formáltuk azt a férfiúti-
pust, akinek lelkében a be-
csületes munka paradicsomi
gyönyörűsége, cselekedetei-
ben pedig a lélek halhatatlan
ereje lüktet.

Hálásan köszönve bizalmát,
mely tisztelettel köszönti a ma-
gyar ifjúság lelki kincseinek
megmentéséért dolgozni min-
denkor kész szolgálja.

Mátrai Rudolf.

Tóth Artur meghalt.

Negyven esztendeig vádo-
roit a pusztában járt homoksi-
vagonon, tövisek között: várt
reménykedett, biztatott és nem
esélgettett egyetlen percre sem.
Várta Magyarország független-
ségét szeretővel, rajongással,
szenvélyes ragaszkodással,
izzó fanatizmussal s most, ami-
kor a rozsdás döngött ajtó az
idők nyomása alatt összeros-
kad, amikor feltárul a vasvett
szabadság, a független Magyar-
ország, kurucok ábrándja, Ko-
suth ideája, busuló magyarok,
vesző magyarok, szenvedő ha-
zafiak álmódott világa — akkor
jön a nagy kaszás, megérinti
jégkezeivel, aztán addig gyótri,
kinozza, míg az agyonfárasztott
test kimerülve, elpihen, és sza-
baddá lesz, magasba az örökké-
valóságba száll a halhatatlan
lélek.

A függetlenségi eszmének
Tóth Arturhoz hasonló rajon-
gói lehettek, de nála szenvé-
lyesebb kitartással, míg a föld-
valaki a szabad Magyarország
ideálját. Körülméink az epi-
gnók között, megdöbbenve
látjuk az új idők eszmekörözőit
a megalkuvókat, az alkalmatko-
dókat, a szintváltoztató kame-
leonokat és meghajlunk előt-
te, becsületet. Öreg zászlóhordó-
zója a nagy idők nagy gondo-
latainak. Te hű maradtál a te
meggyőződésedhez, adassék
meg érette a tisztelet minden-
koron.

Tóth Artur az öreg Fehérvár-
nak egyik legértékesebb alakja
volt. Mint nagyvagyonu család
sarja került Pestre s ott az
egyetemen a függetlenségi esz-
mék zászlaja alá esküdött. Részt-
vett minden mozgalomban, a
mely ebben az irányban éltre-
kelt. Végigküzdötte a boszniai
ókkupációt, aztán mint magánzó
Fehérvárról telepedett meg.
Hivaltat nem vállalt, hanem va-
gyonából élt s szinte az életét
adta arra, hogy a függetlenségi
párt eszméit terjesse.

Ilyen maradt akkor is, amikor
vagyoniilag meggyöngült. Büsz-
kesége, bücsülete nem engedte,
hogy szabadságot bárki által
korlátozza. Nem fogadott el
senkitől semmit, hanem annál
többel áldozott elveit. A kép-

viseelőválasztásoknál, különösen Károlyi Gábor gróf jeleltsége idején súlyos pénzeket fizetett. Ellentétbe jutott a saját testvérevel, Tóth Aladárral, akit nagyvonalú saerietett, s a ki vízsonat a Tiszák által vezetett kormányprátrnak volt megingathatatlan pártárha s aki vagyonának legnagyobb részát a kormányprátr kortes-céljaiban áldozta föl. Egyik se engedett s mindegyik önzetlennül szolgált a maga politikai pártját.

Eleinte a Csütáry-féle Székesfehérvár és Vidékében dolgozó mikor az újság frontot változtatott, illetőleg gazdát cserélt Tóth Artur a Székesfehérvári Hírlapot alapította. A lap első sorban a függetlenségi elvek szolgálatában állott, azonban igen jó hírszolgálatával elősorba küzdötte magát. Legelődekesebb tulajdonsága azonban az volt, hogy Tóth Artur ere deti gondolkodási módjának tükrö volt. A független Magyarország elveit állandóan hangoztatta, a tudnivalókat azonban teljesen a szerkesztő ízlése szerint alakította át. A szerkesztő jó ember volt, a kinél szép szóval majdnem mindent el lehetett érni, de áttűt, vágott, szurt, ha úgy találta célszerűnek. Legeredetibbek voltak a világpolitikai és annak vezetőit jellemző írásai. Clemenceaut például állandóan Klemanszau-nak, Petár királyt vén akasztó-favirágnak titulálta s ebben a stílusban végezt ki mindent és mindenkit a maga ártatlan módja szerint.

Mint szerkesztő mindenütt ott volt és fáradhatatlanul jegyzette az eseményeket, vagy nem is annyira az eseményeket, mint a résztvevő személyeket, a kiket

mindennél fontosabbnak tartott. Az utóbi időben rosszul halott, a miből ő maga sok tréfát csinált és sok komikus helyzetre adott alkalmat.

Valamikor nagy párbajozó volt s az elveit mindig kész volt sikra szállani. Egyszer a boldogult Steiner püspökét is párbajozott s a remegő ellenfelet a ki a nagy püspökről otrombán irt, egy sarokba szorította. A szerencsétlen nagy krakéler volt és mindenütt hősi párbajkészségével dícselkedett ugyan, de azért biztonság okáért jónak látta öt nadrágot ma gára huzni. Tóth Arthur a sarokba szorított vitázról minden nadrágott lefaragott a kardjával, aztán futni engedte. Nem is állott meg Pestűg.

Szerette a színházat a melynek állandó látogatója és ismét a maga módja szerint való kritikusa volt.

A lapjáért rajongott és jórómán minden sorát maga írta. A mások cikkeit pedig a maga ízlése szerint alakította át, ki véve persze Lauschmann Gyula dr. cikkei, a melyeket némcsak a nagyközönség, de még a szerkesztő is érintetlenül értékesnek talált.

A mult héten meghűtötte magát, vasárnap ágyának esett és kitört rajta a spanyol betegség. Allapotát mind súlyosabb lett. A legválságosabb órákban is folyt a lapjával toglalkozott. Meghalt péntek este 10 óraker. Temetése vasárnap d. u. fél 4 óraker lesz.

betegség kötelező bejelentésének elrendelésére is tett propositiót. Sok szóbeszed, ötfőtetés-hatoltagás, hangzott el az értékes és lényegében is érdemesítésre méltó indítvány felett, melynek eredményeként a bizottság igen pátriarchalis módon mégis megállapodott abban, hogy a város területén levő összes iskolákat továbbra is szüneteltetni fogja november hó 5-ig bezárólag, a mozikat zárat alá helyezi e hó 31-ig és a megbetegedettek bejelentését a hivatalos és nem hivatalos orvosok útján is elrendeli.

Érthetetlen, kiesnyes szokás miatt tért napirendre a bizottság Dr. Zavaros indítványának ama pontja fellett is, hogy a helyei-közzel amugy is gyakran látogatott színházi előadások is szüneteltesse. Amint szó esett arról, hogy a színház harmadik és második emeletén a helyek csak redukált számban legyenek kiadhatók, ép oly könnyű szerrel, törvényadta jogánál fogva, határozatba foglalhatta volna a bizottság azt is, hogy egyelőre a színház is pauzáljon. Nálunk Fehérváron azonban a templomok is előbb csakanták be, mint a színház. Pedig az inficiálishoz a könnyítvéru Muzsák hajléktáknak felsőbb-rétegei, hogy kedvező tájjal szolgálják, az csak közismert doloz. Persze a közegészségügyi bizottság nem akarja ezt megérteni. Ma-

fontolásra érdemes, hogy Budapestest tagnap a közegészségügyi bizottság azt a határozatot hozta, hogy átfőtöl, október 21-ől kezdve két héten át, tehát november 4-ikéig bezárólag valamennyi iskola, az egyetemek, az összes színházak, s. a. barék, mozik, mulatók, mutatványos és sporttelepek. A ven-

Spanyol nátha városunkban.

Az a nagy kataklymosz, mely a városban világotak felforgató habzó alakjában pusztítja Európá népsait, jelentékeny kiserő tényezőkre is akadt. Ezek közül jelenleg első hely illet az ugynevezett spanyol influenzát, mely nyugatról keletre terjedvén, ma már nálunk Magyarországon, vagy mondjuk a szűkebb értelemben vett fatornyos hazánkban, ősi koronázó városunkban is igen figyelemreméltó módon grasszál.

Hivatalos köröknek is foglalkoztatta már e kérdés, midőn a város közegészségügyi bizottságának javaslata párpján folyó hó 7-től 22-ig bezárólag a város területén levő összes iskolákat bezárták.

Az epidemiának újabb terfgalalása — kénytelen-kelletlen — újabb lépésre is készítette a hi-

vatalos körökét. Pénteken, 18-án d. u. 3 óraker a városnaza tanácssterében közegészségügyi bizottsági gyűlést rendeztek. Dr. Pataki Armin előnökelte alatt megjelentek ezen a polzármester, Lipsey tanácsnok, a tisztifőtörvos, a kerületi orvosok, Dr. Zavaros rendfőtökaptányhelyettes, mint az első fokú közegészségügyi hatóság egytettlen körlltekintő képviseleje, néhány bizottsági tag és az összes tanintézetek felelős előhároi, igazgatói.

Dr. Zavaros főtökaptányhelyettes a járvány csökkenése érdekében valóban megszívlelésre méltó indítványt terjesztett elő. Nemcsak az iskolák, mozik, a színház és egyéb gyülekező alkalmatosságok bezárására illetve bizonytalan ideig eszköz lendő szüneteltetésére, de a

TARCA.

Német befolyás Orosz-

országban.

Irtá: Lakatos Dénes dr.

A szlávok általában az alacsonyabb színvonalú kultúrmépekhez sorozandók. Nehezen megý náluk minden. Puhák, lazák, energia-gyöngék. Külső befolyás nélkül csak tengődnek. Produktumaik nagy százaléka idegen veretű. Ily idegény hatás alatt nevelkedett a leghatalmasabb szláv nép, az orosz is. Erőtlesebb, mozgékonyabb tehetségesebb nemzetek gyámolítása nélkül talán el is tánt volna más népek tömkelegében. De ő művelődni, emelkedni akart. S mivel érezte gyöngeségét, másokhoz és pedig a németekhez fordult. Nemcsak a területi közelség magyarázta ezt, hanem annak felismerése is, hogy a németiség alkotó ereje, szervező, fegyelmelőző képessége, segítő akarata és tanítókézsége igazi tőke, amely jól kamatoztatható.

Már az orosz államiság bölcséjét is a némettel rokon normannok egyik törzse ringatta. A magyarok európai vándorlása idején Kelet-Európa nagy sikéságán összefüggés nélküli szláv törzsek ámbolyogtak. Jóllehet előbb jutotak egységes szervezethez, mint a magyarok, de nem a maguk ere-

jéből. A folytonos zavarok megszüntetése végett megüzentek a normann varágéknak: „A mi országunk nagy és terjedős, de abban nincs rend. Jertek, legyetek fejedelmek és uralkodjatok fölöttünk”. S látom, hogy megjelent és a legidősebb Rurik (dinasztiaja jó 600 esztendőig uralkodott) megalapította az orosz birodalmot magvát, a novgorodi fejedelemséget (862.). A velük jött rószok (Rödsen—Ruderer evezősök) adtak az egységesült törzseknek nevet.

A hódítás által megnövelt és a keleti kereszténységhez kapcsolt országának egyik XI századbeli nagy fejedelme, Böles Jaroszláv Kievet Konstantinápolyig versenytársává igyekezett tenni. Ezért 400 templommal, számtalan kolostorral és sok más, büszke épülettel disztította azt. Két hatalmas vásártér nyitott, ahova a Dnyeperen szakadatlanul hordták az idegen kincseket. Holland, svéd, magyar, még inkább német kereskedők szinte ellepték ezen nagyforgalmu helyet.

Jaroszláv volt az első az orosz fejedelmek között, aki Nyugat-Európával tartósabb viszonyba kapcsolódott. Neki az kellett, ami germán. Hogy Oroszországban a germán elemet megszilárdítsa és birodalmát a germán államcsalád tevékeny tagjává tegye, ez volt főtörkevése. Új törvénykönyvet tett közzé, amely teljesen germán jogelveken nyugodott. Nagyobb öntények (gyilkosság) bírságául a

verdíjat róta ki, vitás kérdések elintézését az istenítélet alkalmazta. Mindez germán szokásra volt a módon, megválasztott összeköttetések révén iparkodott Nyugathoz simulni.

A német Rurik nagyvonalú lépésekknek mutatkozott. S ha nem borul rájuk a nemzeti veszedelem, a mongolok áradata, Oroszország most bizonyára másképen állana. A mongol járomba görnyedt, Nyugattól elterített oroszág keletéhez szokott. A maga keleties, sovány kultúrájába annyira befészkelte magát, hogy abból kizavarni nem igen lehetett. A hagyományokhoz való ragaszkodás olyan csökönnyössé tette, hogy azokból elkopatni egy porzemet sem akart.

Nyugoti, speciálisan német befolyással a mongol iga lerázása után is találkozhatunk, de vagy külsőségekben merült ki, vagy csak időre-órára korlátolódtott.

A „felszabadító” Nagy Iván, Hollós Mátyás kortársa, gazdasági és közegészségügyi emelkedésre számított, amikor III. Frigyes német-római császártól harangöntőket, aranyműveseket, kohászokat és orvosokat kért. Ulódja Rettenés Iván, az első cár, inkább a szellemi életet akarta német rendszerbe foglalni. Ezért gondoskodott a Németországba küldött, goszlári születésű Schlitte János révén tanítókról, tudományokban és művészetekben járatos egyénekről.

A Románovok (1613-tól) szinte tántettek filgermanizmusúkkal. A

második Romanov Alekei a kermáipart, a kereskedelmet és a hadsereget adta a németek kezébe. Nagy Péter a porosz tanácsot vette mintául. Anna Iwanovna ma ki sem látszott a németek körül.

A legfontosabb pozíciókat elfoglalták el. Az údvárban németek sürögtek, a hadseregben németek parancsoltak, a közigazgatást is csak a németek intézték. Es a sok német az oldenburgi Münnichnek, a prédikátóri Ostermannak, de leginkább a kurlandi hercegnek, Bironnak engedelmesskedett. Ezek alkoták az ugynevezett „Kabinét”-et. Ostermann a külügyet irányította, Münnich pedig a szárazföldi és tengeri haderőnek szerzett lényes sikereket a törökkel szemben, akit az oroszok III. Károly szövetségében megtámadtak. Münnich jelölte meg az orosz terjeszkedés déli irányát, ő cserélte ki Ausztriát Oroszországgal a töröktől szabadulni kívánó délszlávok reménykedésében.

Nagy poroszítzlévol. a Romanov dinasztia Holstein-Gottorpágából való első cár, III. Péter. Tisztelete és csodálata Nagy Frigyes iránt annyira rajongóvá tette, hogy birodalmában a porosz államrendszer kópáját kívánta megte-remteni. Ezen merész vállalkozására — mintha érezte volna, hogy uralkodása igen rövid lélegzettel lesz — a legnagyobb mohósággal vetette magát. Semmit megégni nem engedett. Az átformálás, tekintve az orosz nemzeti sajátosságok megrögzöttségét, még meg-

déglők és kávéházak zár-
órája esti tíz óra — A
megbetegedetteknek kötelező
megjelentései is elrendelhetők
lehetnek volna már régebben, s
akkor nem állhatna elő az az
eset, hogy a város vezető köré-
nek, nemkülönben a hivatalos tisz-
tisztos testületének tulajdonké-
pen még ma sincs fogalma ar-
ról, hogy a spanyol influenza,
mely nálunk minden kétséget
kizárólag kedvező talajra talált
s áldoz is a Valhállanak, milyen
mertékben dühöng?

HIREK.

— Kiküldetés. *Lipsey Lajos*
kultur tanácsnok, mint a városi
tanács képviselője és *Hermann*
László zeneiskolai igazgató,
mint a Székesfehérvári zene-
kedvelők Egyesületének megbí-
vottja, e hó 10 én Budapesten,
az orsz. m. kir. zeneakadémia
igazgatóságánál és a vallás és
közoktatásügyi miniszterium
illetékes ügyosztályánál zeneis-
kolák városi tanácsai szervezé-
sének bemutatási ügyében eljá-
rnak és a kormány támogatását
kérték. Jelentésüket a közeli
napok egyikén tartandó szer-
vező bizottsági ülésén teszik
meg.

— Ezüstmennyező. Klöckner
József könyvkereskedő és neje
szombaton d. e. tartották ezüst-
mennyezőjüket a székesegyház-
ban. A szertartást Mayer Károly
negyprépost végezte a jubilálók
rokonágának jelenlétében.

— Eljegyzés. *Osvald József*
eljegyezte *Süveges Teriét*. (Min-
den külön értesítés helyett.)

fontosság és, kellő fokozatosság
mellett is igen könnyen proble-
matikussá válhatott volna. A pap-
ság, a hadsereg és a nép megser-
telt nemzeti érzületét vitte korai
stábjára meggyilkolható iránító-
kat.

Nagy Napoleon kortársai, I. Pál
és I. Napóleon, csak a francia esz-
mének voltak kérelhetetlen ellen-
ségei. Az előbbi a porosz unio-
rismba bejuttatott orosz hadsereget
vezényelték ki az ujszerűségek kl-
intására. Az utóbbi az európai
politikát irányító szentszövetség
megalkotása, a papság intenzívebb
kéiképzése, a porosz szerkezetű
falusi és kerületi népiskolák, va-
lamin a porosz szellemű gimnáz-
iumok és főiskolák megalapítása
áttal küzdött a francia eszmeré-
tival ellen.

Ezek voltak a német feltörekvés
utolsó, erősebb kisugározásai. Csak
a politikai szimpátia dolgozott
még, de az is hullámszerűen.
Végre is az expanzív politika és a
világrendezés hóbortja végetes
utakra terelte az elvakult országot.
A német befolyás megbecsülése
jobb sorost biztosított volna szá-
mára. Ő lidércénytelen indult s
vesztébe rohant. Erősödni akart és
réggi hatalma is szerfeleszlott. Kezd
már kijózanodni, de késő!

→ *Esküvők Lipnay Vilmos*
kismartonyi polgári iskolai tanár
Weisenfeld Irma polgári iskolai
tanárnő, *Weisenfeld János-Szivári*
tanító leányát, e hó 23-án (Szer-
dán) déli 12 órakor oltárhoz vezeti
a székesegyházban.

→ *Ijű Gáspár* Károly, dv. művezető
leányát *Linuskát* vasárnap (ma)
délután fél 5 órakor oltárhoz ve-
zeti *Ijű Pető János*, idősebb *Pető*
János nagyiparos fia.

→ *Megszökött nyelvmester.*
Budapesti tudósítók írja. A
minap furesa látványban gyö-
nyörködhetett egy pár boldog
pesti halandó: A kegyelmes
Weiszfeldnek (a nyugalmazott
igazgató) elszökött a papagá-
lya, a "Flóri." Természetesen
az egész cselekedetet mozgósít-
tották és az állatkert kirendelt-
sége is megjelent a hely színen,
hogy a nagy demokrata szö-
noknak, Weiszfeldnek a nyelvm-
mesterét elfogják. Az okos pa-
pagály azonban seumai hajlan-
dóságot sem mutatott a beszál-
lásra, sőt még Weiszfeld ur
negédes esengő hangjára sem
jött le a faról amelyre felszáll.
Szomorúan oszlott fel a kis
csoport az eredménytelen va-
dászát után. Mi azonban nyug-
odtunk lehetünk, hogy Weisz-
feld ezentul nem fog szökölni,
mért elrepült a szököki te-
hetsége.

→ *Zeneiskolai hír.* A zeneis-
kola igazgatósága ezúton teszi
közhírré, hogy a városban jár-
ványszerűen fellépett spanyol
influenza betegségre való te-
kinettel előadásait, *hátrahagyás-
tételkedés következtében*, novem-
ber hó 5-ig bezárólag szünetel-
tetni kénytelen. Felkéri azon-
ban az érdekelte szülőközönse-
get, hogy zeneiskolába járó
gyermeküket a *szünetelés alatti*
studium irányítása céljából, az
intézet helyiségében folyó hó 22-
én délután 2 óráig vagy 23-én
d. e. 11-12 óra között való
megjelésükre *várakozni* szíves-
kedjék.

→ *Büntetés a rendőrség.* *Polyak*
Mihály népi előadó, az 1918.
3. szám alatti lakost jogtalan ar-
sításért és az árunk maximális
árán felül való eladásáért 10 napi
elzárásra és 400 K pénzbüntetésre
ítélte a rendőrség. → Szabó Pál-
nét sárszentgotai és Hegyi San-
dor kislángi lakosokat jogtalan
piaci árúsításért 50—50 K, *Fazekas*
Mihály né sáregresi lakost árdrá-
gításért 100 kor., és *Vadász János*
iszkaszentgyörgyi lakost ugyan-
csak árdrágításért 100 koronára
ítélte a rendőrség.

→ *Gyászrovat.* *Töke József* 31
éves kisbirtokos veselőbban el-
hunyt. Temetése vasárnap délután
4 órakor lesz a Gözmalom-utca
12 ik sz. gyászházból a Feltáma-
dási temetőbe.

→ *Súlyos csapás érte Kovács Fe-
renc* Lövölde-utcai hentesiparost
és nejét, kiknek forrón szeretett
Ferikéjüket elragadta a halál; e
hó 19-én temették nagy fájdalom-
mal.

→ A hazatérő orosz hadifog-
lyok gazdasági kioktatása. A
kereskedelmiügyi miniszter ren-
deletet adott ki, amely szerint a
hazatérő hadifoglyokat ki kell
oktatni Magyarország gazdasági
viszonyairól. Az előadások ke-
retében, így szól a leirat, felvi-
vatosítandók a hazatérők, hogy
a hosszú háboru nehézségei
csak élelnek közgazdasági tevé-
kenységgel, az államok között
szervezett nagyszabású áruforg-
alommal egyensúlyozhatók és a
Magyarországgal létesítendő
gazdasági kapcsolat mindkét
ország gazdasági fejlődésnek
utját van bivalva egyengetni.
→ *Adomány.* Dr. *Kárnik József*
és neje dr. *Lauschmann Gyula*
ravatalára szánt koszorúmegváltás
címen 30 koronát adtak a jótékony
tevékenység céljaira.

→ *Orvosi hír.* Dr. *Szőllősy*
Béla kórházi főorvos, belgyó-
gyász és urológus orvosi ren-
delőt meggyújtotta *Bognár u.*
2. sz. alatt (*Nádor-u.* sarok.)
Rendel d. u/2—4 óráig

→ *Boltorján hajszesz* nagyon
bevalt hajapoló, erősíti a haj gyö-
kerét s szünteti a korpa képző-
dést. Egy üveg ára 6 korona. —
Baromfi kolera elleni serum kap-
ható: *Szűts Róbert* gyógyszer-
tarabán, *Károly király-ter.*

Aláírási felhívás.

Alulírottak elhatároztuk, hogy
Székesfehérvárottól részvénytár-
sági alapon mezőgazdasági
talajmívelő vállalatot létesítsünk.
A talajmívelő vállalat célja:
kis, közép- és nagybirtokon
egyszerűen használható gépek
igénybevételeivel előnyös, felté-
telek mellett kifogástalan bér-
szántásokat, béraratást, bér-
cséplést, vontatást és minden a
beszerzendő gépekkel eszközlő-
ható mezőgazdasági munkálato-
kat végezni, mezőgazdasági gép-
javítások mellyel létesíteni és az
igényeket kielégítő üzemben
üzemeltetni.

A r. t. tartama bizonytalan
ido.

A mezőgazdasági géppark
rén és a mezőgazdasági gépek,
valamint igeerő beszerzése kö-
rül tapasztalható nehézségek csak
erős, elítudatos szervezet,
munka által enyhíthetők. Egető-
nek érzett hiányt van pótolni
hivatva a létesítendő Fejérmegyei
talajmívelő részvénytársaság
szükségessége annyira nyilván-
való, a tevékenységétől várható
eredmény és az érdekek, ame-
lyeknek szolgálatára hivatott,
oly nagyfotosságúak, hogy e
vállalatnak mellobbi üzembela-
lyozásért előmozdítani — saját
jól felfogott érdekében is, —
tartozó kötelessége Fejérmegye
minden kolmagyan gondolkodó
gazdájának.

A Fejérmegyei Talajmívelő
részvénytársaság alapítókéjft
2000, kettőezer darab 500, öt-
száz koronás névértékű rész-
vényből álló 1.000.000, egy mil-
lió koronában állapítottuk meg.

A jegyzett részvények névérté-
kének 40 (negyven) százaléka
és alapítási költség címén rész-
vényenként 20 (husz) korona,
összesen 220 (kettőszázhusz) K
az aláírásokról lefizetendő. Az ösz-
szeg a mellékelt postafizetési lap
felhasználásával a Fejérmegyei
Takarékpenztárhoz, a részvény-
jegyzési aláírási iv pedig a Fe-
jérmegyei Gazdasági Egyesületi
hez küldendő.

Aláírási határidő 1918. novem-
ber 15.

Alulírottak fenntartják maguk-
nak azt a jogot, hogy a rész-
vénytársaság tényleges megalá-
pítása fölött a részvényjegyzési
eredmény ismerete után hatá-
rozzanak véglegesen. Az
esetben, ha azt határoznak, hogy
a részvénytársaságot nem ala-
kítják meg, a lejegyzett névért
tékére befizetett 40 százaléko-
kamatmentesen visszatérítik, az
aláírási költségére befizetett
részvényenként 20 koronából
azonban csak az el nem haszn-
ált részt térítik vissza.
Az alapítók élni óhajtanak
azon jogokkal, hogy a meg-
alakítandó részvénytársaságuk
első igazgatóságát 3 évre kiné-
vezik.

A nagyfotosságú ügyét Fe-
jérmegyei gazdaközönsegének
támogatására kész figyelembe
ajánljuk.

Széhehérvár, 1918. okt. hó 8.

Fejérmegyei Gazdasági Egyesület.

Magyar Földbérlek Szövetkezet.

Fejérmegyei Takarékpénztár.

Gróf Esterházy László,
nagybirtokos, v. t. n. Sarod.

Gr. Károlyi József,
nagybirtokos, v. t. n. Sarod.

Gr. Széchenyi Viktor,
nagybirtokos, v. t. n. Sarod,
Sárpentele.

Dr. Matka Árpád,
nagybirtokos, orsz. gulya-kezelő, Szé-
kesfehérvár.

Litner Sándor, Ármos Jenő,
nagybirtokos, v. t. n. Sarod,
Sárpentele.

Kelenen Béla,
nagybirtokos, v. t. n. Sarod,
Sárpentele.

Színház.

A színházi iroda jelentése.
Vasárnap délután *Lehár* nagy-
sikerű udjونسága a "Pacsirta" ke-
rül színe mérsékelt helyarákkal.
Este *Sidney Jones* nagyhírű ope-
rettje "A görög rabszolgá" van
műsoron. Hétfőn lesz évadunk első
klasszikus estje. Színe kerül *Mo-
liér* világhírű remeke a "Fősvény",
Doktor *Jánossal* a címszerepben.
A többi szerep *Bánó Frici*, *Mar-
czinka Vica*, *Gulyásné*, *Ligeti* és
Brádi kezében van. Kedden *Kál-
mán Imre* gyönyörű daljátéka az
"Obsitos" kerül színe ez idény-
ben egyetlen egyszer. *Mezey Mar-
git*, *Gulyásné*, *Lehár Irén*, *Fa-
lussy*, *Gulyás* és *Pataki* kreálja a
főbb szerepeket, *Szerdán Zsófia* elő-
adásban *Biró Lajos* híres drámája

A rekvirált fürdőkályhák pótlására a legjobb minőségű hegesztett
türdőhengereket
igen jutányos árban szerel: **Soós Sándor**, vizvezetési vállalkozó,
Nádor-u. Telefon 306.

a „Hotel Imperiál.“ Csütörtökön lesz Ascher világhírű operettjének a „Heje huja bárónak“ első bemutató előadása. Az operett-cím-szerépet Falussy és Szalma játsszák felváltva. A többi szerepeket Vida, Németh, Mezey, Marcinka, Gulyás, Ligeti, Pataki és Lónyai játsszák.

Heti műsor:

Hétfőn: A fősvény.
Kedden: Az obsitos.
Szerdán: Hotel imperiál.
Csütörtökön: Heje huja báró.
Pénteken:
Szombaton d. u.: Vandergöld. kisasszony. — Este: Heje huja báró.

Meghívó.

A székesfehérvári keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet

1918. évi október hó 27-én

d. u. 2 órakor

a belvárosi kath. kör helyiségében

Rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 27. §-a értelmében meghívotnak.

Napirend:

1. Belépés a „Hangya“ szövetkezeti központi kötelekébe és ennek megfelelően az alapszabályok egész terjedelmében való módosítása.
2. Netaláni indítványok, ha azok a közgyűlés előtt három nappal beadotnak.

Székesfehérvár, 1918. évi október hó 17-én.

Az igazgatóság.

Önkéntes árverés.

A tulajdonos megbízása folytán egy: búzaföld a Stiglerkerti dűlőben, egy búzaföld a Jeszuita külső dűlőben, egy nagy vizesrét a Kallómalom mellett, egy szántórét a Hosszuszeggyi dűlőben, melyek október hó 27-én délután 11 órakor irodámban (Szögyeny Marich utca 1. sz.) önkéntes árverésen eladatnak. Ezen ingatlanok a székesfehérvári 97 számú telekkönyvi betétben vannak bejegyezve.

A részletes árverési feltételek irodámban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Dr. Kisteleki Károly ügyvéd

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

1918. közel. szám.

Hatósági hirdetmény.

Tekintettel a spanyol járványra felhívjuk az érdekelt közönséget, hogy a csoportosulást elkerülje. Ezt előmozdítandó elhatározta a közlélmzési bizottság, hogy a jegyek kiosztását november hónapra a következő sorrendben eszközöljék:

Piros hatósági könyvesek:

Belváros 21-én d. e. 8—11-ig
Paloitaváros 22-én d. e. 8—12-ig
” 22-én d. u. 2—5-ig

Tóváros 23-án d. e. 8—12-ig
23-án d. u. 2—5-ig
Viziváros 24-én d. e. 8—12-ig
24-én d. u. 2—5-ig
Felsőváros 25-én d. e. 8—12-ig
25-én d. u. 2—5-ig

Fehér hatósági könyvesek:

Belváros 26-án d. e. 8—12-ig
26-án d. u. 2—5-ig
27-én d. e. 9—11-ig
Paloitaváros 28-án d. e. 8—11-ig
Viziváros 29-én d. e. 8—15-ig
29-én d. u. 2—5-ig
Felsőváros 30-án d. e. 8—12-ig
30-án d. u. 2—5-ig
Tóváros 31-én d. e. 8—12-ig
31-én d. u. 2—5-ig

Az elmaradottak november hó 2-ától.

Székesfehérvár, 1918. okt. 17-én.
Közlélmzési ügyosztály.

Székesfehérvár szab. kir. város árvizsgáló hivatala,

1172/1918

Hirdetmény.

Felhívjuk a vásárló közönséget, hogy a vásárlás vett bármilyen cikknek árát az árvizsgáló Hivatallal utólagosan is megállapíthatatja, azon esetben, ha úgy találja, hogy azt túllétezte.

Figyelemztetem tehát az érdekelteket, hogy abbéli megkeresésekhez szükséges pontos adatokat jegyezzenek fel akként, hogy az illető árdrágító ellen sikerrel lehessen a megtorló lépéseket megtenni. Nevezetesen az eladó nevét, lakhelyét, lehetőleg a tanuk nevét is, tudakolja és írja fel pontosan.

A panaszfeljelentést az Árvizsgáló Hivatalban város ház 1. emelet 15. ajtó alatt akár írásban akár előszóval jegyzőkönyvbe mondvá a vásár napján 9—11 óráig más napokon a hivatalos órák alatt lehet megtenni.

Székesfehérvár, 1918. okt. 18.
Kovács Á. Sándor
tb, tanácsos, elnök helyettes.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósági bizottságának gazdasági munkabizottsága.

1052/1918. szám.

Hatósági hirdetmény.

A cs. és kir. állomásparancsnokságnak 290 számú napiparancsa alapján a spanyol-láz terjedése miatt a színház és mozgószínház látogatását az összes hadifoglyoknak további intézkedésig betiltom.

A munkaadók felelősek e rendelet betartásáért s amennyiben a járórok a színházakban hadifoglyokat találának azok megbüntettetnek és a kellő ellenőrzést nem gyakorló munkaadótól elvételtek.

Székesfehérvár, 1918. október 18.

Bajó Sándor százados
hadifogly ügyeleti listá.

APROHIRDETESEK.

Tűzifa száraz minőségben állandóan kapható Fazekas-utca 16. számú házban.

Elvesztett egy fekete szőrű kis him kutya. Szuszika névre hallgat. Megtaláló jutalomban részesül.

Ügyes kézi leányok és tanuló-leány fizetéssel felvétetik. Bóta István, Varkőr-ut. 17.

15 koronaért célszerű, formás fatalpu cipőt készítek, ha a rendelő felsőrésznél: bőr, posztó, vastagvaszonfélék hozzá adja. Fatalp páronként kapható. Oktatást előnyösen vállalom. Tóth József oktatóiparos, Székesfehérvár, Simor utca 6. 8. sz.

Bécsi nő, jól varr, házidologban segít, állást keres. Kégl György utca 16.

Egy erőshangu gramofon lemezekkel együtt, — és nyulak is eladó. Palota-utca 26.

SZÓLÓ oltványokat

Direct formó gyökerec, hazai gyökerec, sima és gyökeres vadvaszót szállít

Budaörsényvidéki szőlőtelep kezelőse
Tapolca, (Zala-megye)

Egy tanuló felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szent István-ter 1. sz.

Alánia-színház

padozata olajozva, petroliummal fertőtlenítve és állandóan szellőzve van.

Hétfőtől kezdve október 31-ig a járvány miatt zárva.

TÖZSDE ügyekben és mindennemű

ÉRTÉKPAPIROK

vétele és eladásánál, tekintettel a jelenlegi gazdasági viszonyokra, valamint értékünknek biztonsága szempontjából, minden irányban készséggel szolgál szakzszerű tanácsal és felvilágosítással a

Hazai Kereskedelmi Részvénytársaság

értékpapir-osztálya,

Budapest, IV., Magyar-u. 3.

Apolló-színház.

Szombat, Vasárnap, október 19 és 20-án:

Irodalmi filmattrakció!

A KIS LORD.

Vígjáték 4 felvonásban.

Burnet világhírű regénye után.

Nagyszócsák

Vígjáték 3 felvonásban.

Előadások tel. és pént. 9 órakor.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

KALAUZ a katolikus vallásba visszatérőknek.

Második bővített kiadás. 108 oldal.

Rövid, világos ismertetése a protestantizmus keletkezésének, okainak, elterjedésének. Részletesen tárgyalja a két hit között való különbözöset. Világosságot derít azokra a tévedésekre, melyeket a katolikus vallás ellen felhozni szoktak. — Igen érdekes a magyar protestantizmus története, valamint az angol protestánsok visszatérése. — Az egész könyv a visszatérők, valamint az átvevő lelkes munkáját kívánja megkönnyíteni. Az első kiadás egy hónap alatt elfogyott. Kapható: Bükki Ferenc székesfehérvári plébánosnál, valamint a Szent István Társulatnál s a Szivell I. kor. előzetes bekiildése után.

Árverés.

1918. november 3-án délelőtt 10 órakor
Ercsiben (Fejér-megye) Grünwald Testvérek és Schiffer cég gazdaságában árverésre kerül
7 drb. ötnegyed-éves hasba importált sinentáll hágbórika és 11 drb. szintén hasba importált montafoni bika.
A venni szándékozokat Eresi állomáson a reggel érkező vonatknál kocsivarja.